

NOTITIE

Betreft: Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen

Datum: 22 juli 2010

Bijlage(n):

1. Inleiding

Op 1 oktober 2009 is de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen in werking getreden. Samengevat houdt de regeling in dat wanneer de gemeente niet tijdig beslist de belanghebbende de gemeente in gebreke kan stellen. De gemeente verbeurt dan de dwangsom en de belanghebbende kan beroep instellen tegen het niet tijdig beslissen.

In deze notitie wordt ingegaan op de betekenis hiervan voor het geval de termijn waarbinnen uitspraak op bezwaar tegen de WOZ-beschikking moet zijn gedaan is verstreken.

De regeling van de dwangsom en beroep is echter ook relevant voor het tijdig verstrekken van beschikkingen op verzoek (artikelen 26 en 28 van de Wet WOZ) en bij een verzoek om ambtshalve vermindering ingevolge het Uitvoeringsbesluit Wet WOZ.

Met ingang van 1 oktober 2009 zijn de eventuele bepalingen van gemeentelijke of waterschapsverordeningen ten aanzien van financiële tegemoetkoming of dwangsom bij niet tijdig beslissen vervallen.

2. Wanneer verbeurt de gemeente de dwangsom

Er gelden twee voorwaarden voor het verbeuren van de dwangsom (artikel 4:17 van de Awb). De termijn waarbinnen uitspraak moet zijn gedaan is verstreken én de belanghebbende heeft de gemeente schriftelijk in gebreke gesteld. Er is dus pas verschuldigdheid nadat ook de ingebrekestelling is ontvangen.

De dwangsom is verschuldigd de eerste dag waarop twee weken zijn verstreken na de dag waarop de termijn voor het doen van uitspraak is verstreken (en de ingebrekestelling is ontvangen).

3. Beschikking tot vaststelling van de dwangsom en betaling

De dwangsom bedraagt €20 per dag over de eerste twee weken, €30 per dag over de volgende twee weken en €40 per dag over de overige dagen. De maximale looptijd is 42 dagen. Het maximale bedrag is €1.260 (artikel 4:17 van de Awb).

De gemeente moet binnen twee weken na de laatste dag waarover de dwangsom verschuldigd was, de hoogte van de dwangsom bij beschikking vaststellen en bekendmaken (artikel 4:18, eerste lid, van de Awb).

De betaling moet plaatsvinden binnen zes weken na de bekendmaking van de beschikking. Wanneer de belanghebbende het niet eens is met de hoogte van de vastgestelde dwangsom, wordt dit betrokken bij de uitspraak op het bezwaar tegen de WOZ-waarde (artikel 4:18, tweede lid, van de Awb).

4. Beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak

De belanghebbende kan bij overschrijding van de beslistermijn, naast het verzenden van een ingebrekestelling, ook rechtsreeks beroep instellen tegen het niet tijdig doen van uitspraak. Daarvoor is relevant dat in artikel 6:2 van de Awb is bepaald dat het niet tijdig nemen van een besluit voor de toepassing van de wettelijke voorschriften voor bezwaar en beroep gelijk worden gesteld. In artikel 6:12, tweede lid, onderdeel a en b, van de Awb, is geregeld dat het beroep kan worden ingediend zodra twee weken na de ingebrekestelling zijn verstreken.

Het beroep kan mede betrekking hebben op de hoogte van de door de gemeente bij beschikking vastgestelde dwangsom, wanneer de belanghebbende deze betwist (artikel 4:19, eerste lid) van de Awb.

Het beroep tegen het niet tijdig beslissen heeft van rechtswege (artikel 6:20 van de Awb) ook betrekking op het alsnog door de gemeente genomen besluit (tenzij dit geheel aan het beroep tegemoet komt).

5. De termijnen voor de uitvoering van de WOZ

Bezwaarschriften die niet in de laatste zes weken van het kalenderjaar zijn ontvangen
Voor bezwaarschriften die niet in de laatste zes weken van het kalenderjaar zijn ontvangen geldt de hoofdregel dat er voor het einde van het kalenderjaar waarin het bezwaarschrift is ontvangen, uitspraak op het daar tegen ingediend bezwaar moet zijn gedaan (artikel 30, achtste lid, van de Wet WOZ). De termijn kan ten hoogste met zes weken worden verdaagd. Verdere verdaging is mogelijk als de belanghebbende ermee instemt. De verdaging moet schriftelijk worden meegedeeld.

Bezwaarschriften die wel in de laatste zes weken van het kalenderjaar zijn ontvangen
Voor bezwaarschriften die in de laatste zes weken van het kalenderjaar zijn ontvangen, geldt dat binnen zes weken uitspraak op bezwaar moet worden gedaan. De regels voor de verdaging zijn gelijk aan die bij de hoofdregel.

Bezwaren die vóór 1 oktober 2009 zijn ingediend

De datum van inwerkingtreding van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen is 1 oktober 2009. Voor de belanghebbende die niet tijdig uitspraak heeft ontvangen op een voor die datum ingediend bezwaarschrift, blijft het voor 1 oktober 2009 geldende recht van toepassing (artikel III van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen). De belanghebbende kan volgens de toen geldende regels beroep instellen tegen de fictieve weigering om uitspraak te doen. In dit geval hoeft de belanghebbende de gemeente niet eerst in gebreke te stellen. De regeling die in afdeling 4.1.3 is opgenomen voor de dwangsom die de gemeente, na ingebrekestelling, van rechtswege verbeurt is dan niet

van toepassing. Uit bestuursrecht jurisprudentie zou afgeleid kunnen worden dat de rechter wel een dwangsom kan opleggen ingevolge artikel 8.55d, wanneer de belanghebbende op basis van de oude regels beroep instelt tegen de fictieve weigering om uitspraak te doen.

Bezwaren die op of na 1 oktober 2009 zijn ingediend

Voor een bezwaarschrift dat op of na 1 oktober 2009 is ingediend, verstrijkt de termijn waarbinnen uitspraak gedaan moet worden gedaan ofwel aan het einde van het jaar ofwel na zes weken (bezwaarschrift is ontvangen in de laatste zes weken). Als de gemeente de uitspraak niet tijdig heeft verdaagd, verbeurt zij de dwangsom in het geval de belanghebbende de gemeente in gebreke heeft gesteld.

6. Wijzigingen in de Algemene wet bestuursrecht

De Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen is opgenomen in de Wet van 28 augustus 2009 tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met doeltreffendere rechtsmiddelen tegen niet tijdig beslissen door bestuursorganen (Stb.2009, 383). In samenhang daarmee is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) aangevuld en gewijzigd (Stb. 2009, 384).

In afdeling 4.1.3 van de Awb is de regeling voor de dwangsom bij niet tijdig beslissen opgenomen.

In artikel 6:20 van de Awb is geregeld hoe de gemeente moet handelen wanneer er beroep is ingesteld tegen het niet tijdig beslissen. De gemeente blijft verplicht uitspraak te doen en doet hiervan onverwijld mededeling aan de rechtbank.

Artikel 7:10 van de Awb is aangepast voor wat betreft de beslis- en verdagingstermijn.

beslistermijn

Relevant voor de termijn waarbinnen uitspraak moet worden gedaan is dat het einde van de termijn waarbinnen uitspraak moet worden gedaan niet meer gerelateerd is aan het moment dat het bezwaarschrift is ontvangen, maar gerelateerd is aan het einde van de termijn waarbinnen het bezwaarschrift uiterlijk moet worden ingediend. Zes weken na het verstrijken van die termijn moet uitspraak zijn gedaan. Het belang van deze wijziging is voor de uitvoering van de Wet WOZ echter minder groot, omdat in artikel 30, achtste lid van de Wet WOZ een bijzondere termijn voor het doen van uitspraak geldt die is opgenomen.

verdaging

De uitspraak op bezwaar kon voorheen met vier weken worden verdaagd, terwijl onder de nieuwe regeling de uitspraak voor ten hoogste zes weken kan worden verdaagd. (Verder verdaging is mogelijk als de belanghebbende ermee instemt. De verdaging moet schriftelijk worden meegedeeld.)

7. De rol van de rechter bij beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak

In afdeling 8.2.4A van de Awb zijn regels opgenomen voor beroep bij niet tijdig beslissen.

De rechter kijkt of hij van de gemeente bericht heeft ontvangen dat er inmiddels uitspraak is gedaan en beoordeelt of er een zitting nodig is.

Zo nee, dan hij behandelt hij het beroep met een vereenvoudigde behandeling (conform artikel 8:54 van de Awb) en doet binnen acht weken uitspraak.

Als er wel een zitting nodig is, dan deelt hij dit zo spoedig mogelijk aan de gemeente en aan de belanghebbende mee. Hij behandelt de zaak dan zo mogelijk overeenkomstig de voorschriften die gelden voor een spoedeisende zaak door middel van een versnelde behandeling, zoals opgenomen in artikel 8:52 Awb. In dat geval doet hij binnen dertien weken uitspraak (artikel 8:55b, derde lid).

Als het beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak gegrond is en de gemeente nog steeds geen uitspraak heeft gedaan, bepaalt de rechter dat de gemeente binnen twee weken alsnog uitspraak doet (artikel 8:55d, eerste lid, van de Awb).

Bij de uitspraak verbindt de rechter een nadere dwangsom voor iedere dag dat de gemeente in gebreke blijft zijn uitspraak na te leven (8:55d, tweede lid).

Voor deze nadere dwangsom zijn geen wettelijk bedragen vastgesteld en ook geen maximumbedrag. (Wanneer het beroep gegrond is, stelt de rechter desgevraagd tevens de door de gemeente bij beschikking vastgestelde dwangsom vast (artikel 8:55c van de Awb).

Als het beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak gegrond is en de gemeente inmiddels wel uitspraak heeft gedaan op het bezwaarschrift, behandelt de rechter ook het beroep tegen de uitspraak op bezwaar.